

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
korraldus
terviktekst
10.11.2004
22.05.2005

Riikliku programmi «Põllumajanduskultuuride geneetilise ressursi kogumine ja säilitamine aastateks 2002–2006» kinnitamine

Vastu võetud 14.08.2002 nr 534
[RTL 2002, 94, 1468](#)
jõustumine 14.08.2002

Muudetud järgmiste korraldustega (kuupäev, number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg):
10.11.2004 nr 804-k ([RTL 2004, 145, 2193](#)) 10.11.2004

«Säästva arengu seaduse» (RT I 1995, 31, 384; 1997, 48, 772; 1999, 29, 398; 2000, 54, 348) § 9 lõike 1 alusel:

1. Kinnitada juurdelisatud riiklik programm «Põllumajanduskultuuride geneetilise ressursi kogumine ja säilitamine aastateks 2002–2006» (edaspidi *programm*).

2. Riigieelarvest eraldatakse raha programmis seatud eesmärkide saavutamise tagamiseks vastavalt riigieelarve iga-aastastele võimalustele.

	Kinnitatud Vabariigi Valitsuse 14. augusti 2002. a korraldusega nr 534-k
--	--

PÕLLUMAJANDUSKULTUURIDE GENEETILISE RESSURSI KOGUMINE JA SÄILITAMINE AASTATEKS 2002–2006

Programmi eesmärk

Programmi põhieesmärgiks on põllumajanduskultuuride geneetilise ressursi sordilise ja liigilise mitmekesisuse kaitsmine ning säilitamine ja säästva arengu tagamine kooskõlas keskkonnastrateegia, globaalsete, regionaalsete ning bilateraalsete konventsioonidega ja lepingutega, millega Eesti Vabariik on ühinenud.

Programmi täitmine peab looma eeldused põllumajanduskultuuride kohalikku päritolu geneetilise ressursi säilitamiseks ja kasutamiseks vastavalt Eesti Vabariigi poolt bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ratifitseerimisest tulenevatele rahvusvahelistele kohustustele põllumajanduskultuuride geneetilise ressursi säilitamise osas.

Programmi alameesmärgid

- teraviljade, kartuli, heintaimede, köögiviljade, puuvilja- ja marjakultuuride, ilu-, ravim- ja maitsetaimede säilikutega identifitseerimine, säilitamine *in situ* ja *ex situ*, hindamine, iseloomustamine ja dokumenteerimine ning kollektsioonide täiendamine;
- kartuli ja aiakultuuride tervendatud materjali säilitamine *in vitro*, säilikutega hindamine, iseloomustamine ja dokumenteerimine;
- kollektsioonides säilitatavate kohalikku päritolu sortide ja aretiste majanduslike ja bioloogiliste omaduste aretusväärtuse selgitamine;
- aiakultuuride erakogude inventeerimine;
- lutserni looduslike kasvualade säilitamine *in situ*;
- osalemine Põhjamaade Geenipanga ja Baltimaade ühisprojekti töögruppide tegevuses;
- osalemine Rahvusvahelise Taimede Geneetiliste Ressursside Instituudi (IPGRI) poolt koordineeritavas programmis ECP/GR tegevliikmena.

Oodatavad tulemused

- koordineeritud tegevus põllumajanduskultuuride geneetilise ressursi säilitamisel;
- bioloogilise mitmekesisuse komponendid on identifitseeritud;
- teraviljade, kartuli, heintaimede, köögiviljade, puuvilja- ja marjakultuuride, ilu-, ravim- ja maitsetaimede kollektsoonide säilimine;
- taimede geneetilise ressursi pidev, mitmekülgne ja säästev kasutus;
- ökosüsteemide kaitse, maastike ja elustiku mitmekesisuse säilimine;
- rahvusliku ja rahvusvahelise koostöö edenemine;
- riigi loodusressursside kaitsmise alase tegevuse pidev analüüs;
- koordineeritud töö bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks ja ühiskonna säästva arengu tagamiseks;
- majanduslik kasu säilike kasutamisest sordiaretusprogrammides;
- põllumajanduskultuuride kohaliku geneetilise ressursi kui kultuurilise ja ajaloolise pärandi säilimine;
- Eesti aktsepteeritus rahvusvahelisel tasemel geneetiliste ressursside säilitajana ja rahvusvaheliste lepete täitjana;
- taimekasvatuse majandusliku tulukuse tõus.

Programmi elluviimise kava

Põllumajandusministerium juhib programmi elluviimist, sõlmib täitjatega lepingud ettenähtud tööde läbiviimiseks ja kontrollib lepingute täitmist.

Programmi täitjateks on järgmised asutused:

- Jõgeva Sordiaretuse Instituut (JSAI);
- Eesti Põllumajandusülikooli Polli Aianduse Instituut (Polli AI);
- Eesti Põllumajandusülikooli Taimebiotehnoloogia Uurimiskeskus EVIKA (EVIKA);
- Eesti Põllumajandusülikooli Eksperimentaalbioloogia Instituut (EBI);
- Tartu Ülikooli Botaanikaead (TÜBA).

Programmi täitmise abinõude loetelu, elluviimise ajakava, täitjad ja finantseerimine

Programmi elluviimise algusetapil on peaesmärgiks koguda informatsiooni kõikide põllumajanduskultuuride kollektsoonide kohta. Vajalik on inventeerida kõiki kogusid leidmaks nendes Eesti päritolu originaalsäilikeid ja tagada nende pikaajaline hoiustamine. Kollektsoonides hallatavate säilike kohta koostatakse ühine andmekogu, millesse kantakse säilike üldandmed.

Abinõud	Kava	Täitjad	Finantseerimine
Kollektsoonide inventeerimine	2002–2003	JSAI, Polli AI, EVIKA, EBI, TÜBA, TÜFI	Taotlemisel riigieelarvest
Andmekogude koostamine ja haldamine	2003–2006	JSAI, Polli AI, EVIKA, TÜBA, TÜFI	Taotlemisel riigieelarvest
Kollektsoonide säilitamine ja süsteemne uuendamine	2002–2006	JSAI, Polli AI, EVIKA, TÜBA, TÜFI	Taotlemisel riigieelarvest
Säilike uurimine ja iseloomustamine, metoodika-alased uuringud	2003–2006	JSAI, Polli AI, EVIKA, EBI, TÜBA, TÜFI	Taotlemisel riigieelarvest
Lühi- ja pikaajaliseks säilitamiseks vajalike seadmete, vahendite ja materjalide uuendamine ning soetamine	2002–2006	JSAI, Polli AI, EVIKA, EBI, TÜBA, TÜFI	Taotlemisel riigieelarvest
Osalemine Põhjamaade Geeni-panga ja Baltimaade ühises põllumajanduskultuuride geneetiliste ressursside kogumise ja säilitamise alases programmis	2002–2006	JSAI, Polli AI, EVIKA, TÜFI, EBI, TÜBA	Taotlemisel riigieelarvest
Osalemine FAO ja IPGRI poolt koordineeritavates rahvusvahelistes projektides	2002–2006	JSAI, Polli AI, EVIKA, EBI, TÜBA, TÜFI	Taotlemisel riigieelarvest

Programmi täitmise planeeritav koondeklarve (tuh kr)

Tegevus / Aasta	2004	2005	2006	Kokku
Andmekogude koostamine ja haldamine	260	100	100	460

Kollektsioonide säilitamine ja süsteemne uuendamine	1345	1435	1470	4250
Säilikut uurimine ja iseloomustamine, metoodikaalased uuringud	455	475	500	1430
Lühi- ja pikaajaliseks säilitamiseks vajalike seadmete, vahendite ja materjalide uuendamine ja soetamine	225	260	260	745
Osalemine Põhjamaade Geenipanga ja Baltimaade ühises põllumajanduskultuuride geneetiliste ressursside kogumise ja säilitamise alases programmis	125	155	155	435
Osalemine FAO ja IPGRI poolt koordineeritavates rahvusvahelistes projektides	220	245	245	710
Kokku	2630	2670	2730	8030

Tegevus	Asutus	2004	2005	2006	Kokku
Andmekogude koostamine ja haldamine	JSAI	60	20	20	100
	POLLI AI	60	20	20	100
	EVIKA	60	20	20	100
	EBI	10	10	10	30
	TÜBA	70	30	30	130
Kokku		260	100	100	460
Kollektsioonide säilitamine ja süsteemne uuendamine	JSAI	160	180	200	540
	POLLI AI	380	400	400	1180
	EVIKA	600	640	640	1880
	EBI	20	20	20	60
	TÜBA	185	195	210	590
Kokku		1345	1435	1470	4250
Säilikut uurimine ja iseloomustamine, metoodikaalased uuringud	JSAI	70	70	70	210
	POLLI AI	90	100	100	290
	EVIKA	90	100	100	290
	EBI	80	80	90	250
	TÜBA	125	125	140	390
Kokku		455	475	500	1430
Lühi- ja pikaajaliseks säilitamiseks vajalike seadmete, vahendite ja materjalide uuendamine ning soetamine	JSAI	25	30	30	85
	POLLI AI	40	50	50	140
	EVIKA	60	70	70	200
	EBI	15	15	15	45
	TÜBA	85	95	95	275

Kokku		225	260	260	745
Osalemine Põhjamaade Geenipanga ja Baltimaade ühises põllumajanduskultuuri geneetilise ressursi kogumise ja säilitamise alases programmis	JSAI	35	40	40	115
	POLLI AI	25	30	30	85
	EVIKA	25	30	30	85
	EBI	10	15	15	40
	TÜBA	30	40	40	110
Kokku		125	155	155	435
Osalemine FAO ja IPGRI poolt koordineeritavates rahvusvahelistes projektides	JSAI	90	90	90	270
	POLLI AI	30	40	40	110
	EVIKA	30	40	40	110
	EBI	25	25	25	75
	TÜBA	45	50	50	145
Kokku		220	245	245	710
KÕIK KOKKU	Kokku	2630	2670	2730	8030

Sellest	JSAI	440	430	450	1320
	POLLI AI	625	640	640	1905
	EVIKA	865	900	900	2665
	EBI	160	165	175	500
	TÜBA	540	535	565	1640

Programmi elluviimise tähtaeg: 1. detsember 2006. a.

Programmi efektiivsuse ja edukuse hindamise kriteeriumid

Programmi täitmist hindab ja analüüsib Põllumajandusministeerium igal aastal, võttes aluseks järgmised hindamiskriteeriumid:

- säilikute omaduste püsimine rahvusvahelistes standardites määratletud tasemel;
- elektrooniliste andmekogude olemasolu;
- publikatsioonid;
- rahvusvahelistes projektides osalemine ja rahvusvaheline tunnustus;
- geneetilise ressursi kättesaadavus eri riikide sordiaretajatele.

[RTL 2004, 145, 2193– jõust. 10.11.2004]